

Ministerul Educației și Cercetării Științifice

Ordinul nr. 3330/2015 privind aprobarea unor programe școlare pentru învățământ primar în limbile minorităților naționale, clasa pregătitoare, clasele I-a IV-a

În vigoare de la 13 iulie 2015

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 518 din 13 iulie 2015. Formă aplicabilă la zi, **13 aprilie 2022**.

În conformitate cu prevederile art. 65 [alin. \(4\)](#) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul Hotărârii Guvernului [nr. 26/2015](#) privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării Științifice,

ministrul educației și cercetării științifice emite prezentul ordin.

Art. 1. -

Se aprobă lista programelor școlare pentru învățământ primar în limbile minorităților naționale, clasa pregătitoare, clasele I și a II-a, cuprinsă în anexa nr. 1.

Art. 2. -

Se aprobă programele școlare pentru învățământ primar în limbile minorităților naționale, clasa pregătitoare, clasele I și a II-a, cuprinse în anexa nr. 2.

Art. 3. -

Se aprobă lista programelor școlare pentru învățământ primar în limbile minorităților naționale, clasele a III-a și a IV-a, cuprinsă în anexa nr. 3.

Art. 4. -

Se aprobă programele școlare pentru învățământ primar în limbile minorităților naționale, clasele a III-a și a IV-a, cuprinse în anexa nr. 4.

Art. 5. -

(1) Programele școlare pentru clasa pregătitoare, clasele I, a II-a și a III-a, cuprinse în anexa nr. 2 și în anexa nr. 4, se aplică în sistemul de învățământ începând cu anul școlar 2015-2016.

(2) Programele școlare pentru clasa a IV-a, cuprinse în anexa nr. 4, se aplică în sistemul de învățământ începând cu anul școlar 2016-2017.

Art. 6. -

Direcția programe și învățare pe tot parcursul vieții, Direcția pentru învățământ în limbile minorităților, Direcția generală management și rețea școlară, Institutul de Științe ale Educației, inspectoratele școlare județene, respectiv Inspectoratul Școlar al Municipiului București, conducerile unităților de învățământ duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 7. -

Anexele nr. 1-4*) fac parte integrantă din prezentul ordin.

*) [Anexele](#) nr. 1-4 se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 bis.

Art. 8. -

Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației și cercetării științifice, Sorin Mihai Cîmpeanu
---

București, 10 martie 2015.

Nr. 3.330.

Anexa nr. 4 la ordinul ministrului educației și cercetării științifice nr. 3330 /10.03.2015

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

**Programa școlară
pentru disciplina**

MUZICĂ ȘI MIȘCARE

pentru școlile și secțiile cu predare în limba bulgară

CLASELE a III-a - a IV-a

București, 2015

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina *Muzică și mișcare pentru școlile și secțiile cu predare în limba bulgară* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele a III-a – a IV-a din învățământul primar, înscriindu-se în categoria disciplinelor abordate integrat. Situată la intersecția ariilor curriculare *Arte și Educație fizică, sport și sănătate*, această disciplină este prevăzută în planul-cadru de învățământ cu un buget de timp de 1 oră /săptămână.

Programa disciplinei *Muzică și mișcare* este elaborată potrivit unui nou model de proiectare curriculară, centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul primar. Din perspectiva disciplinei de studiu, orientarea demersului didactic pornind de la competențe permite accentuarea scopului pentru care se învață și a dimensiunii acționale în formarea personalității elevului.

Muzica joacă un rol important în viața oamenilor. Aproape că nu există om care să nu agreeze muzica, care să nu asculte zilnic, voit sau involuntar, muzică.

La vârsta de mic școlar, activitățile muzicale formează impresii, trezesc interesul pentru muzică, contribuie la formarea gustului muzical și stimulează simțul estetic, imaginația și creativitatea, dezvoltând auzul muzical al copiilor, simțul ritmic și memoria muzicală. Mișcarea armonioasă ce izvorăște din ritmul cântecelor pentru copii, favorizează dezvoltarea unei culturi a mișcării. La această vârstă, cântarea este în strânsă legătură cu mișcarea, cele două dezvoltându-se prin efectul reciproc. Disciplina *Muzică și mișcare* dezvoltă sensibilitatea, siguranța de sine, autodisciplina, concentrarea și relaționarea pozitivă cu ceilalți.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Muzică și mișcare* jalonează achizițiile de cunoaștere ale elevului pentru întregul ciclu primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării constituie elemente de bază ale celor două domenii integrate, mijloace informaționale prin care se urmărește realizarea competențelor. Astfel, ele sunt grupate pe următoarele domenii:

- Cântare vocală
- Cântare instrumentală
- Elemente de limbaj muzical
- Mișcare pe muzică

Sugestiile metodologice includ recomandări de strategii didactice și elemente de evaluare continuă. Pornind de la competențele generale, sunt analizate strategiile de formare care contribuie predominant la realizarea acestora.

Disciplina *Muzică și mișcare* își păstrează caracterul de noutate în raport cu disciplinele studiate până în prezent în învățământul primar, prin caracterul său integrat. Principalele motive care au determinat abordarea integrată a acestei discipline sunt următoarele:

- învățarea holistică la această vârstă are mai multe șanse să fie interesantă pentru elevi, fiind mai apropiată de universul lor de cunoaștere;
- contextualizarea învățării prin referirea la realitatea înconjurătoare sporește profunzimea înțelegerii conceptelor și a procedurilor utilizate;
- abordarea integrată permite folosirea mai eficientă a timpului didactic și mărește flexibilitatea interacțiunilor;

- asocierea muzicii cu mișcarea este, pe de o parte, adecvată particularităților de vârstă ale copiilor, iar pe de altă parte are valențe pedagogice în sfera sprijinirii dezvoltării fizice armonioase, a coordonării motrice, a dezvoltării simțului estetic, a dezvoltării afective și a dezvoltării intelectuale.

Asocierea muzicii și a mișcării la nivelul curriculumului oficial prezintă câteva avantaje, prezentate mai jos:

- Stimulează manifestarea expresivă a elevului. De la cea mai fragedă vârstă, reacția spontană și naturală a copilului este mișcarea. Respectând acest specific, combinarea audiției și a cântecului cu mișcarea este pe deplin motivată, asigurându-se prin aceasta o practică muzicală tip joc, consonantă cu caracterul sincretic al activității școlarului mic.
- Reduce diferența contraproductivă între școală și viață. Elevul este motivat în spațiul școlar să învețe prin contactul cu un mediu prietenos, care îi valorifică exprimarea personală și creativă.
- Pune bazele învățării conceptelor muzicale la nivel elementar într-o manieră intuitivă, accesibilă.

Prezenta programă școlară propune o ofertă flexibilă, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește astfel realizarea unui demers didactic personalizat, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev.

După ce în primii trei ani (clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a), disciplina *Muzică și mișcare* a vizat un parcurs educativ specific etapei intuitive, ca primă etapă în realizarea educației muzicale, în clasele a treia și a patra se intră treptat în etapa notației muzicale, cu elemente de notație a înălțimilor, apoi și ale duratelor, urmărindu-se conștientizarea utilizării anumitor parametri sonori.

Construcția în spirală a programei permite, pe baza experienței acumulate, exprimarea evolutivă prin cânt și prin dans, cu accentuarea dimensiunilor afectiv-atitudinale și acționale ale formării personalității elevilor.

Elementele de conținut marcate prin asterisc (*) și corp de literă italic constituie recomandări pentru cadrul didactic, pe care le poate utiliza în timpul aflat la dispoziția sa, din bugetul total de timp alocat disciplinei.

Competențe generale

- 1. Receptarea unor cântece pentru copii și a unor elemente simple de limbaj muzical**
- 2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei**
- 3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării, individual sau în grup**

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea unor cântece pentru copii și a unor elemente simple de limbaj muzical

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>1.1. Receptarea unor cântece din folclorul copiilor, colinde, a unor lucrări accesibile din patrimoniul cultural, cu sesizarea unor diferențe</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>audierea unor piese muzicale de mici dimensiuni, cu observarea unor diferențieri de expresivitate, tempo (lent/rapid), aspecte dinamice și timbrale</i> - <i>vizionarea unor spectacole, fragmente de concerte (în sala de spectacol sau pe internet), de exemplu, Prokofiev - Petrică și lupul</i> - <i>vizionarea unor desene animate cu suport muzical (de exemplu, Disney – Fantasia 1940 – Simfonia a șasea, Pastorală, de Beethoven)</i> <p>1.2. Sesizarea diferențelor de înălțime și durată între sunete, în audiția unor fragmente muzicale</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>audierea unor cântece de mică dificultate, cu observarea direcției înălțimilor</i> - <i>audierea unor cântece de mică dificultate, cu observarea diferențelor între durate</i> <p>1.3. Corelarea înălțimilor de note cu notația muzicală</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>audiție și învățare a cântecului notelor („Do, e-o doamnă prea frumoasă”)</i> - <i>exersarea notației înălțimilor, cu utilizarea noțiunilor de portativ, cheie de sol, înălțimi de note de la do1 la do2</i> - <i>jocuri de recunoaștere a înălțimilor de note deja scrise</i> 	<p>1.1. Receptarea unor cântece din folclorul copiilor, colinde, a unor lucrări accesibile din patrimoniul cultural, cu sesizarea unor diferențe de natură muzicală și de mișcare corporală/scenică</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>audierea unor piese muzicale, cu observarea unor diferențieri de gen, expresivitate, tempo (lent/rapid), măsură (binară/ternară), ritm, aspecte dinamice și timbrale</i> - <i>vizionarea unor desene animate cu suport muzical (de exemplu: Disney – Fantasia 2000 – Beethoven, Șostakovici, Respighi)</i> - <i>vizionarea unor spectacole de muzică și balet (în sala de spectacol sau pe internet)</i> - <i>exprimarea unor păreri personale față de lucrările audiate/vizionate</i> <p>1.2. Corelarea înălțimilor de sunete și a valorilor de note și pauze cu notația muzicală</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>audiție și urmărire pe portativ a notelor și pauzelor unor cântece simple, cu textul muzical în față, urmărind cu degetul pe hârtie sau pe tablă succesiunea de înălțimi de sunete și valori de note și pauze</i> - <i>exersarea notației înălțimilor, cu utilizarea noțiunilor de portativ, cheie (de sol), înălțimi de note de la sol (octava mică) la Sol2, alterații</i> - <i>exersarea notației duratelor, cu utilizarea noțiunilor de valori de note (notă întreagă, doime, pătrime, optime), respectiv de pauze (pătrime, optime)</i> - <i>jocuri de recunoaștere a înălțimilor și valorilor de note deja scrise</i> - <i>jocuri de diferențiere a duratelor prin mișcări (de exemplu, diferențierea pătrimilor și optimilor din cântecul „Melc, melc” într-un pas mare și doi pași mici)</i> <p>1.3. Sesizarea în cadrul cântecelor, a unor elemente de formă (repetiție/schimbare, alternanță strofă/refren)</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>exerciții și jocuri ce servesc separării cântecelor în strofe și comparării lor</i> - <i>jocuri de recunoaștere a refrenului în audiția unor cântece</i>

2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>2.1. Cântarea individuală, în mici grupuri, în colectiv, cu asocierea unor elemente de mișcare și a acompaniamentului instrumental</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretarea vocală a cântecelor, cu utilizarea percuției corporale - a aplauzelor ritmice, a bătutului din picior - jocuri interpretative muzicale - dialog solist/cor sau între grupuri, ștafetă, împărțirea sarcinilor și diferențierea mișcărilor (cântarea melodiei/acompaniament, ritmul melodiei/măsură) - acompanierea cântecelor cu orchestra de jucării muzicale, percuție corporală <p>2.2. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor în însușirea unor cântece</p> <ul style="list-style-type: none"> - exersarea citirii înălțimilor sunetelor din fragmente de melodii cunoscute - jocuri de citire a înălțimilor sunetelor unor melodii simple în ștafetă - joc de poziționare a corpului în funcție de înălțimile sunetelor 	<p>2.1. Cântarea individuală, în mici grupuri, în colectiv, însoțită de elemente de mișcare cu diferențieri expresive</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretarea vocală a cântecelor cu diferențieri expresive datorate nuanțelor, tempo-ului, dar și sugestiilor mimice, unor gesturi coregrafice sugestive - jocuri interpretative muzicale - dialog solist/cor sau între grupuri, ștafetă, împărțirea sarcinilor și diferențierea mișcărilor (cântarea melodiei/acompaniament, ritmul melodiei/metru) - acompanierea cântecelor cu orchestra de jucării muzicale, instrumente muzicale, percuție corporală - realizarea unor momente sincretice, prin îmbinarea textului, muzicii și mișcării scenice (inclusiv a dansului), de exemplu, scurte scenete <p>2.2. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor și valorilor ritmice ale notelor și pauzelor pentru însușirea unor cântece</p> <ul style="list-style-type: none"> - exersarea citirii unor fragmente de melodii cunoscute, mai întâi a înălțimilor, apoi a duratelor, apoi prin corelarea celor doi parametri sonori - exersarea scrierii unor melodii simple, deja cunoscute

3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării, individual sau în grup

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>3.1. Manifestarea unor reacții, emoții, sentimente sugerate de fragmente muzicale</p> <ul style="list-style-type: none"> - jocuri de mimare a unor atitudini corespunzătoare expresivității fragmentului muzical audiat - joc de alegere a unor măști în funcție de expresivitatea muzicii audiate - stimularea exprimării spontane a unor reacții, emoții, sentimente față de scurte fragmente muzicale contrastante (de exemplu, desene animate adecvate vârstei) 	<p>3.1. Manifestarea unor reacții, emoții, sentimente sugerate de fragmente muzicale însoțite de dans</p> <ul style="list-style-type: none"> - jocuri de exprimare mimică a reacției față de vizionarea unor fragmente muzicale însoțite de dans - jocuri de imitare a unor mișcări caracteristice animalelor pentru ilustrarea unui fragment muzical/coregrafic (de exemplu, imitarea grației lebedelor, ca în baletul vizionat, față de mișcarea greoaie a ursului) - stimularea exprimării spontane a unor reacții, emoții, sentimente față de scurte fragmente muzicale contrastante (de exemplu, Carnavalul animalelor de C. Saint Saens)

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>3.2. Exprimarea prin mișcări corporale a unor lucrări/fragmente muzicale</p> <ul style="list-style-type: none"> - dansuri populare cu caracteristici diverse, cu manifestare individuală, pe perechi sau în grup - dansuri libere pe piese muzicale diverse - jocuri de recunoaștere și diferențiere a unor dansuri cunoscute - jocuri de mimare prin mișcare corporală/dans a unor povești scurte 	<p>3.2. Diferențierea anumitor caracteristici (muzicale și de mișcare) în exprimarea prin dans</p> <ul style="list-style-type: none"> - dansuri populare cu caracteristici diverse, cu manifestare individuală, pe perechi sau în grup - dansuri libere, de societate, moderne - jocuri de diferențiere a mișcărilor între dansuri lente/rapide, binare/ternare, individuale/colective <p>3.3. Improvizarea unor melodii, asociate cu mișcări corporale</p> <ul style="list-style-type: none"> - improvizarea unor melodii, plecând de la un grup de înălțimi de sunete date - improvizarea unor fragmente melodice, pe un ritm dat - generarea unui dans liber sau a altor elemente de mișcare (acompaniament prin percuție corporală, dirijat intuitiv) pe melodiile proprii, sau create de colegi - exprimarea liberă, creativă, cu ajutorul sunetelor și mișcării, față de o stare emoțională, impresie etc. - crearea unor fragmente melodico-ritmice simple, utilizând programe informatice - dezbateră și aprecierea creațiilor colegilor și a celor proprii

Conținuturi

Domenii	Clasa a III-a	Clasa a IV-a
Cântare vocală	Cântare vocală, în colectiv, în grupuri, individual Poziție, emisie naturală, ascultarea și preluarea tonului, semnal de debut, dicție, sincronizare cu colegii și/sau acompaniamentul	Cântare vocală, în colectiv, în grupuri, individual Poziție, emisie naturală, ascultarea și preluarea tonului, semnal de debut, dicție, sincronizare cu colegii și/sau acompaniamentul
Cântare instrumentală	Percuție corporală diversă Utilizarea de jucării muzicale, până la nivel de orchestră de jucării Cântare cu acompaniament realizat de cadrul didactic și/sau de copii (jucării, percuție corporală)	Percuție corporală diversă Utilizarea de jucării muzicale, instrumente muzicale simple până la nivel de ansamblu orchestral Cântare cu acompaniament realizat de cadrul didactic și/sau de copii (jucării, percuție corporală, instrumente muzicale)
Elemente de limbaj muzical	Melodia - diferențierea înălțimilor sunetelor, elemente de notație portativ, cheie sol, note de la do1 la do2 Legătura dintre text și melodie - strofa/refrenul Ritmul sunete lungi/scurte Timbrul sunete din mediul înconjurător, sunete muzicale vocale/instrumentale Dinamica (nuanțe) Genuri muzicale: folclorul copiilor, colinde, dansuri	Melodia - diferențierea înălțimilor sunetelor, elemente de notație portativ, cheie sol, note de la sol (octava mică) la sol2 <i>*alterații (diez, bemol, becar)</i> Legătura dintre text și melodie - strofa/refrenul Semnul de repetiție Ritmul valori de note (notă întregă, doime, pătrime, optime) și pauze (de pătrime și optime), măsurile de 2, 3 și 4 timpi Timbrul sunete din mediul înconjurător, diferențierea tipurilor de voce umană (copil, femeie, bărbat), a anumitor instrumente muzicale Dinamica (nuanțe) Genuri muzicale: folclorul copiilor, colinde, dansuri, genuri clasice/de divertisment Elemente de formă strofă/refren, repetiție/schimbare
Mișcare pe muzică	Dansuri populare mișcări sugerate de ritm mișcări libere	Dansuri populare Dansuri de societate și moderne mișcări de tactare a măsurii mișcări sugerate de ritm, melodie, expresivitate mișcări libere

Sugestii pentru repertoriul de cântece, dansuri și audiții (cântece, dansuri și audiții propuse și preluatе în limba bulgară)

	III Клас	IV Клас
Предложени песни	<p>„С червените ботушки” Веса Паспалеева/Христо Недялков „Пей ми славею чудесни” Цоньо Калчев/Георги Атанасов „Ето зимата настана” Стоян Дринов /Михаил Шекерджиев „Родна реч” -Добри Христов/Ран Босилек „Сладкопойна чучулига” Цоньо Калчев/Панайот Пипков „Снежен човек” -Веса Берова/Васил Павурджиев „У дома часовник трака” Георги Авгарски/Петър Ступел „Цвете мило” -популярна песен/Кузман Савов „Шаро и първият сняг” Цветан Ангелов „Зайченцето бяло” -Леда Милева/Петър Ступел „Тих бял Дунав се вълнува” Иван Вазов/Иван Караджов „Снежен човек” Борис Тричков „Люлчина песен” Ран Босилек/Добри Христов</p>	<p>„Зеленчуци, който не яде” -Михаил Кочев „Де е България” -Панайот Пипков/Иван Вазов „Зимна песничка” -Христо Недялков/Димитър Спасов „Малката калинка” Милена Славова „Когато бях овчарче” Панайот Пипков/Иван Вазов „Мама ми купи днес” -Георги Красимиров „Високи сини планини” Георги Спасов/Младен Исаев „Песен за буквите” Марин Тачков „Гроздобер” -Христо Недялков „Дъга” -Виктор Чучков „Лека нощ, деца” –Петър Ступел „Януарски гости” - Петър Ступел „Дядо Мраз” - Петър Ступел „Шейна” -Христо Недялков „Болен Зайко” -Михаил Шопов „Веселото чайниче” - Михаил Шопов „Кокиче” -Петър Ступел „Шила пролет ризка” -Михаил Шопов „Пролетна забава” - Михаил Шопов</p>
Народни игри	<p>Народни игри на банатските българи Дунавско хоро Пайдушко хоро Еленино хоро Дайчово хоро</p>	<p>Грънчарско хоро Самоковско хоро Камишица Дунавско хоро Пайдушко хоро Еленино хоро</p>
Аудиции	<p>А. Вивалди - „Годишни времена” Г. Ф. Хендел - „Музика за водите” Й. Хайдн - „Сюрприз” Л. Бетовен - „За Елиза” Р. Шуман - „Детски пиеси” А. Дворжак - „Хумореска” С. Прокофьев - „Петъ и вълкът”</p>	<p>Й. Хайдн – „Детска симфония” П.И. Чайковски „Валс на цветята” Моцарт – 41 Симфония Бетовен – Пета симфония Римски-Корсаков „Полета на бръмбара” Шопен – „Прелюдя”, „Полонеза” Брамс – „Унгарски танц” Й. Щраус „Валсове” В.А. Моцарт „Турски марш”</p>

	III Клас	IV Клас
	V. Моцарт „Малка нощна музика“ Прожекция на анимационни филми	Дж. Енеску – „Румънска рапсодия но.1“ И. Хайдн „Детска симфония“ Прожекция на анимационни филми

Sugestii pentru repertoriul de cântece, dansuri și audiții - traducere în limba română

	Clasa a III -a	Clasa a IV-a
Repertoriu de cântece	„Cu cizmele roșii” - Vesa Paspaleeva/Hristo Nedialcov „Cântă-mi, privighetoare minunată” - Tonio Calcev/Gheorghii Atanasov „Iată vine iarna” - Stoian Drinov/Mihail Sechergiev „Graiul meu” - Dobri Hristov/Ran Bosilec „Ciocârlie cu glas dulce” - Tonio Calcev/Panaiot Pipcov „Omul dă zăpadă” - Vesa Berova/Vasil Pavurgiev „Acasă ceasornicul ticăie” - Gheorghii Avgarski/Petar Stupel „Floare dragă”- cântec popular/Cuzman Savov „Saro și prima zăpadă” - Tvetan Anghelov „Iepurașul alb” - Leda Mileva/Petar Stupel „Dunăre albă involburată” - Ivan Vazov/Ivan Caragiov „Omul de zăpadă” - Boris Tricicov „Cântec de leagăn” - Ran Bosilec/Dobri Hristov	„Cine nu mănâncă legume” - Mihail Cocev „Unde este Bulgaria” - Panaiot Pipcov/Ivan Vazov „Cântec de iarnă” - Hristo Nedialcov/Dimitar Spasov „Mica buburuză” - Milena Slavova „Atunci când eram ciobănaș” - Panaiot Pipcov/Ivan Vazov „Mama mi-a cumpărat azi”- Gheorghii Crasimirov „Munții înalți de azur” - Gheorghii Spasov/Mladen Isaev „Cântecul literelor” - Marin Tacicov „La cules de vie” - Hristo Nedialcov „Curcubeu” – Victor Ciucicov „Noapte bună copii” – Petar Stupel „Musafiri de ianuarie” - Petar Stupel „Moș Gerilă” - Petar Stupel „Sania” - Hristo Nedialcov „Iepurașul bolnav” - Mihail Sopov „Ceainicul vesel” - Mihail Sopov „Ghiocel” - Petar Stupel „Coase primăvara o cămașă” - Mihail Sopov „Distracție de primăvară” - Mihail Sopov
Dansuri populare specifice zonei și perioadei anului	Dansuri populare specifice zonei Hora Dunării Hora Pavidusco Hora Elenei Hora Daicivovo	Hora olarului Hora din Samokov Camisita Hora Dunării Hora Elenei Hora Daicivovo
Audiții	Antonio Vivaldi – Anotimpurile Georg Friedrich Handel – Muzica apelor	Joseph Haydn - Simfonia copiilor Piotr Ilici Ceaikovski - Valsul florilor

	Clasa a III -a	Clasa a IV-a
	Joseph Haydn – Simfonia Surpriza Wolfgang Amadeus Mozart - Mica serenadă Ludwig van Beethoven – Pentru Eliza Robert Schumann – Scene pentru copii Antonin Dvorak – Humoreska Serghei Prokofiev – Petrică și lupul S. St. Mocranjac - Il Rukovet Vizionare filme animate muzicale	Wolfgang Amadeus Mozart – Simfonia nr. 41 Ludwig van Beethoven - Simfonia a V-a Nikolai Rimski-Korsakov – Zborul cărăbușului Frederic Chopin – Preludii, Poloneze Johannes Brahms – Dansuri ungare Johann Strauss – Valsuri, Polka pizzicato Wolfgang Amadeus Mozart - Marșul turcesc George Enescu - Melodie din Rapsodia română nr.1 Vizionare filme animate muzicale

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul acestei discipline integrate.

Copilul va învăța, prin metode adecvate vârstei, ceea ce îi este necesar pentru dezvoltarea sa armonioasă la această etapă de vârstă și pentru a face față cu succes cerințelor școlare. Cadrul didactic va urmări sistematic realizarea de conexiuni între discipline, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală.

Programa școlară se adresează profesorilor. Proiectarea demersului didactic începe cu lectura personalizată a programei școlare, lectură realizată pe orizontală, în succesiunea următoare: competențe generale, competențe specifice, activități de învățare, conținuturi. Demersul permite să se răspundă succesiv la următoarele întrebări:

- În ce scop voi face? (identificarea competențelor)
- Cum voi face? (determinarea activităților de învățare)
- Ce conținuturi voi folosi? (selectarea conținuturilor)
- Cu ce voi face? (analiza resurselor)
- Cât s-a realizat? (stabilirea instrumentelor de evaluare)

Strategii didactice

Această etapă de școlaritate reprezintă un moment important pentru stimularea flexibilității gândirii, precum și a creativității elevului. În acest sens, cadrul didactic va insista pe trezirea interesului copilului pentru această disciplină și pe dezvoltarea încrederii în sine. Astfel, jocul didactic, cântul și dansul vor predomina, asigurând contextul pentru participarea activă, individuală și în grup, care să permită exprimarea liberă a propriilor idei și sentimente. De asemenea, accentul se va pune pe spontaneitatea și creativitatea ideilor/ mesajelor / manifestărilor copilului.

Cântarea vocală, cântarea instrumentală (cu jucării muzicale) și audiția muzicală sunt mijloacele esențiale de realizare a educației muzicale, fiecare dintre acestea fiind însoțită de mișcare.

Utilizarea instrumentelor muzicale este o opțiune condiționată de disponibilul școlii, dar și de cel personal al elevilor, cele mai accesibile fiind pianul electric (sau alte instrumente cu claviatură), blockflote, fluier, nai, instrumente de percuție precum tamburina, triunghiul, toba mică, mici marimbe.

În cazul unor elevi cu probleme de emisie sonoră sau de percepție deficitară (disfonie, afonie etc.), accentul se va pune pe parametrul ritmic al exprimărilor muzicale și pe mișcare. Astfel, prin participarea activă ca acompaniatori (prin instrumente muzicale simple, percuție corporală), sau prin dirijat în vederea coordonării, elevii respectivi se vor integra în grupul interpreților, contribuind la succesul manifestărilor colective, evitând marginalizarea, frica și reacțiile de respingere la adresa disciplinei.

Apariția noțiunilor de notație muzicală, gradual, permite copiilor conceptualizarea unor componente ale limbajului muzical și începerea descifrării unor elemente de text muzical (portativ, cheie, înălțimi și durate de note, alterații, durate de pauze). Această activitate reprezintă un început, o familiarizare cu noțiuni ce vor fi operaționale mai târziu. Capacitatea de utilizare a textelor muzicale se va dezvolta în anii de gimnaziu și liceu până la autonomie. Aspectele conceptuale se vor releva majoritar din practică, utilizând experiențele de cânt și dans, constituind un suport al activităților practice, majoritare, fără a deveni titluri de lecție, obiective principale în educarea copiilor la această vârstă.

Cântecul ocupă locul cel mai important în educația muzicală a copiilor, cu condiția ca ambitusul, linia melodică, structura ritmică, conținutul de idei și îmbinarea textului cu melodia să respecte capacitatea vocală și particularitățile de vârstă ale copiilor.

O cerință desprinsă din programă este aceea a utilizării în forme variate a jucăriilor muzicale, ceea ce reprezintă o contribuție la firescul, exuberanța, creativitatea și spontaneitatea copiilor în manifestarea lor muzicală.

Mișcarea pe muzică, la această vârstă, înseamnă:

- bătăi din palme, pe genunchi, pe piept etc.;
- pași egali, pe loc sau în deplasare;
- pași simpli de dans;
- ridicare ritmică pe vârfuri;
- mișcări ale brațelor, ale trunchiului;

- mișcări sugerate de textul cântecului (acțiuni, personaje);
- mânuirea jucăriilor muzicale;
- dirijat.

Propunerea programei de realizare a educației muzicale prin joc înseamnă asocierea mișcării, ca mijloc interpretativ specific copiilor, atât cu cântecul, cât și cu audiția. Această modalitate de lucru dă copilului bucuria unor manifestări spontane și originale pe muzică, acte menite să-i trezească în final interesul și atracția pentru muzică, încrederea în capacitatea sa de a opera cu muzica.

Competențele prevăzute de programă conduc demersul didactic de la receptare spre redare și apoi spre dezvoltarea creativității, atât în ceea ce privește repertoriul de cântece, corelarea muzicii cu mișcarea, cât și elementele de limbaj muzical. Modalitățile de lucru propuse sunt menite să dezvolte abilitățile creative ale copiilor, abilități care să poată fi transferate într-o varietate de contexte educative.

Evaluarea reprezintă o componentă intrinsecă a predării și învățării. Se recomandă cu prioritate abordarea modernă a evaluării din perspectiva utilității acesteia pentru activitatea de învățare. În acest context, sunt adecvate metode precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, urmărind progresul personal, autoevaluarea, realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile copiilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini, în contexte firești, sincretice, adaptate vârstei. De asemenea, evaluarea orientează cadrul didactic în reglarea strategiilor de predare, pentru o mai bună adecvare la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către copii în contexte nonformale sau informale. Evoluția copilului va fi înregistrată, comunicată și discutată cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui copil.

Prin accentul pus pe exprimarea liberă, pe creativitate, prin manifestările artistice ce rezultă din activitățile de învățare, disciplina *Muzică și mișcare* constituie un element de suport în ceea ce privește succesul școlar, creșterea satisfacției elevilor, dar și privitor la legătura școlii cu mediul familial. În același timp, această disciplină oferă ocazia descoperirii și încurajării aptitudinilor artistice ale copiilor.

Grupul de lucru

Iulian Bogdan Vodă	Institutul de Științe ale Educației
Adrian Brăescu	Ministerul Educației și Cercetării Științifice
Ana Maria Pârvu	Școala Gimnazială „Emil Racoviță”, București
Ana Nacov	Liceul Teoretic „Sf. Kiril și Metodii” Dudeștii Vechi

Anexa nr. 4 la ordinul ministrului educației și cercetării științifice nr. 3330 /10.03.2015

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

**Programa școlară
pentru disciplina**

MUZICĂ ȘI MIȘCARE

pentru școlile și secțiile cu predare în limba italiană

CLASELE a III-a - a IV-a

București, 2015

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina *Muzică și mișcare pentru școlile și secțiile cu predare în limba italiană* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele a III-a – a IV-a din învățământul primar, înscriindu-se în categoria disciplinelor abordate integrat. Situată la intersecția ariilor curriculare *Arte și Educație fizică, sport și sănătate*, această disciplină este prevăzută în planul-cadru de învățământ cu un buget de timp de 1 oră /săptămână.

Programa disciplinei *Muzică și mișcare* este elaborată potrivit unui nou model de proiectare curriculară centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul primar. Din perspectiva disciplinei de studiu, orientarea demersului didactic pornind de la competențe permite accentuarea scopului pentru care se învață și a dimensiunii acționale în formarea personalității elevului.

Muzica joacă un rol important în viața oamenilor. Aproape că nu există om care să nu agreeze muzica, care să nu asculte zilnic, voit sau involuntar, muzică.

La vârsta de mic școlar, activitățile muzicale formează impresii, trezesc interesul pentru muzică, contribuie la formarea gustului muzical și stimulează simțul estetic, imaginația și creativitatea, dezvoltând auzul muzical al copiilor, simțul ritmic și memoria muzicală. Mișcarea armonioasă ce izvorăște din ritmul cântecelor pentru copii, favorizează dezvoltarea unei culturi a mișcării. La această vârstă, cântarea este în strânsă legătură cu mișcarea, cele două dezvoltându-se prin efectul reciproc. Disciplina *Muzică și mișcare* dezvoltă sensibilitatea, siguranța de sine, autodisciplina, concentrarea și relaționarea pozitivă cu ceilalți.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Muzică și mișcare* jalonează achizițiile de cunoaștere ale elevului pentru întregul ciclu primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării constituie elemente de bază ale celor două domenii integrate, mijloace informaționale prin care se urmărește realizarea competențelor. Astfel, ele sunt grupate pe următoarele domenii:

- Cântare vocală
- Cântare instrumentală
- Elemente de limbaj muzical
- Mișcare pe muzică

Sugestiile metodologice includ recomandări de strategii didactice și elemente de evaluare continuă. Pornind de la competențele generale, sunt analizate strategiile de formare care contribuie predominant la realizarea acestora.

Disciplina *Muzică și mișcare* își păstrează caracterul de noutate în raport cu disciplinele studiate până în prezent în învățământul primar, prin caracterul său integrat. Principalele motive care au determinat abordarea integrată a acestei discipline sunt următoarele:

- învățarea holistică la această vârstă are mai multe șanse să fie interesantă pentru elevi, fiind mai apropiată de universul lor de cunoaștere;
- contextualizarea învățării prin referirea la realitatea înconjurătoare sporește profunzimea înțelegerii conceptelor și a procedurilor utilizate;
- abordarea integrată permite folosirea mai eficientă a timpului didactic și mărește flexibilitatea interacțiunilor;

- asocierea muzicii cu mișcarea este, pe de o parte, adecvată particularităților de vârstă ale copiilor, iar pe de altă parte are valențe pedagogice în sfera sprijinirii dezvoltării fizice armonioase, a coordonării motrice, a dezvoltării simțului estetic, a dezvoltării afective și a dezvoltării intelectuale.

Asocierea muzicii și a mișcării la nivelul curriculumului oficial prezintă câteva avantaje, prezentate mai jos:

- Stimulează manifestarea expresivă a elevului. De la cea mai fragedă vârstă, reacția spontană și naturală a copilului este mișcarea. Respectând acest specific, combinarea audiției și a cântecului cu mișcarea este pe deplin motivată, asigurându-se prin aceasta o practică muzicală tip joc, consonantă cu caracterul sincretic al activității școlarului mic.
- Reduce diferența contraproductivă între școală și viață. Elevul este motivat în spațiul școlar să învețe prin contactul cu un mediu prietenos, care îi valorifică exprimarea personală și creativă.
- Pune bazele învățării conceptelor muzicale la nivel elementar într-o manieră intuitivă, accesibilă.

Prezentarea programă școlară propune o ofertă flexibilă, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește astfel realizarea unui demers didactic personalizat, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev.

După ce în primii trei ani (clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a), disciplina *Muzică și mișcare* a vizat un parcurs educativ specific etapei intuitive, ca primă etapă în realizarea educației muzicale, în clasele a treia și a patra se intră treptat în etapa notației muzicale, cu elemente de notație a înălțimilor, apoi și ale duratelor, urmărindu-se conștientizarea utilizării anumitor parametri sonori.

Construcția în spirală a programei permite, pe baza experienței acumulate, exprimarea evolutivă prin cânt și prin dans, cu accentuarea dimensiunilor afectiv-atitudinale și acționale ale formării personalității elevilor.

Elementele de conținut marcate prin asterisc (*) și corp de literă italic constituie recomandări pentru cadrul didactic, pe care le poate utiliza în timpul aflat la dispoziția sa, din bugetul total de timp alocat disciplinei.

Competențe generale

- 1. Receptarea unor cântece pentru copii și a unor elemente simple de limbaj muzical**
- 2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei**
- 3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării, individual sau în grup**

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea unor cântece pentru copii și a unor elemente simple de limbaj muzical

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>1.1. Receptarea unor cântece din folclorul copiilor, colinde, a unor lucrări accesibile din patrimoniul cultural, cu sesizarea unor diferențe</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>audierea unor piese muzicale de mici dimensiuni, cu observarea unor diferențieri de expresivitate, tempo (lent/rapid), aspecte dinamice și timbrale</i> - <i>vizionarea unor spectacole, fragmente de concerte (în sala de spectacol sau pe internet), de exemplu, Prokofiev - Petrică și lupul</i> - <i>vizionarea unor desene animate cu suport muzical (de exemplu, Disney – Fantasia 1940 – Simfonia a șasea, Pastorală, de Beethoven)</i> <p>1.2. Sesizarea diferențelor de înălțime și durată între sunete, în audiția unor fragmente muzicale</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>audierea unor cântece de mică dificultate, cu observarea direcției înălțimilor</i> - <i>audierea unor cântece de mică dificultate, cu observarea diferențelor între durate</i> <p>1.3. Corelarea înălțimilor de note cu notația muzicală</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>audiție și învățare a cântecului notelor („Do, e-o doamnă prea frumoasă”)</i> - <i>exersarea notației înălțimilor, cu utilizarea noțiunilor de portativ, cheie de sol, înălțimi de note de la do1 la do2</i> - <i>jocuri de recunoaștere a înălțimilor de note deja scrise</i> 	<p>1.1. Receptarea unor cântece din folclorul copiilor, colinde, a unor lucrări accesibile din patrimoniul cultural, cu sesizarea unor diferențe de natură muzicală și de mișcare corporală/scenică</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>audierea unor piese muzicale, cu observarea unor diferențieri de gen, expresivitate, tempo (lent/rapid), măsură (binară/ternară), ritm, aspecte dinamice și timbrale</i> - <i>vizionarea unor desene animate cu suport muzical (de exemplu: Disney – Fantasia 2000 – Beethoven, Șostakovici, Respighi)</i> - <i>vizionarea unor spectacole de muzică și balet (în sala de spectacol sau pe internet)</i> - <i>exprimarea unor păreri personale față de lucrările audiate/vizionate</i> <p>1.2. Corelarea înălțimilor de sunete și a valorilor de note și pauze cu notația muzicală</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>audiție și urmărire pe portativ a notelor și pauzelor unor cântece simple, cu textul muzical în față, urmărind cu degetul pe hârtie sau pe tablă succesiunea de înălțimi de sunete și valori de note și pauze</i> - <i>exersarea notației înălțimilor, cu utilizarea noțiunilor de portativ, cheie (de sol), înălțimi de note de la sol (octava mică) la Sol2, alterații</i> - <i>exersarea notației duratelor, cu utilizarea noțiunilor de valori de note (notă întreagă, doime, pătrime, optime), respectiv de pauze (pătrime, optime)</i> - <i>jocuri de recunoaștere a înălțimilor și valorilor de note deja scrise</i> - <i>jocuri de diferențiere a duratelor prin mișcări (de exemplu, diferențierea pătrimilor și optimilor din cântecul „Melc, melc” într-un pas mare și doi pași mici)</i> <p>1.3. Sesizarea în cadrul cântecelor, a unor elemente de formă (repetiție/ schimbare, alternanță strofă/refren)</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>exerciții și jocuri ce servesc separării cântecelor în strofe și comparării lor</i> - <i>jocuri de recunoaștere a refrenului în audiția unor cântece</i>

2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>2.1. Cântarea individuală, în mici grupuri, în colectiv, cu asocierea unor elemente de mișcare și a acompaniamentului instrumental</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretarea vocală a cântecelor, cu utilizarea percuției corporale - a aplauzelor ritmice, a bătutului din picior - jocuri interpretative muzicale - dialog solist/cor sau între grupuri, ștafetă, împărțirea sarcinilor și diferențierea mișcărilor (cântarea melodiei/acompaniament, ritmul melodiei/măsură) - acompanierea cântecelor cu orchestra de jucării muzicale, percuție corporală <p>2.2. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor în însușirea unor cântece</p> <ul style="list-style-type: none"> - exersarea citirii înălțimilor sunetelor din fragmente de melodii cunoscute - jocuri de citire a înălțimilor sunetelor unor melodii simple în ștafetă - joc de poziționare a corpului în funcție de înălțimile sunetelor 	<p>2.1. Cântarea individuală, în mici grupuri, în colectiv, însoțită de elemente de mișcare cu diferențieri expresive</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretarea vocală a cântecelor cu diferențieri expresive datorate nuanțelor, tempo-ului, dar și sugestiilor mimice, unor gesturi coregrafice sugestive - jocuri interpretative muzicale - dialog solist/cor sau între grupuri, ștafetă, împărțirea sarcinilor și diferențierea mișcărilor (cântarea melodiei/acompaniament, ritmul melodiei/metrul) - acompanierea cântecelor cu orchestra de jucării muzicale, instrumente muzicale, percuție corporală - realizarea unor momente sincretice, prin îmbinarea textului, muzicii și mișcării scenice (inclusiv a dansului), de exemplu, scurte scenete <p>2.2. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor și valorilor ritmice ale notelor și pauzelor pentru însușirea unor cântece</p> <ul style="list-style-type: none"> - exersarea citirii unor fragmente de melodii cunoscute, mai întâi a înălțimilor, apoi a duratelor, apoi prin corelarea celor doi parametri sonori - exersarea scrierii unor melodii simple, deja cunoscute

3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării, individual sau în grup

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>3.1. Manifestarea unor reacții, emoții, sentimente sugerate de fragmente muzicale</p> <ul style="list-style-type: none"> - jocuri de mimare a unor atitudini corespunzătoare expresivității fragmentului muzical audiat - joc de alegere a unor măști în funcție de expresivitatea muzicii audiate - stimularea exprimării spontane a unor reacții, emoții, sentimente față de scurte fragmente muzicale contrastante (de exemplu, desene animate adecvate vârstei) 	<p>3.1. Manifestarea unor reacții, emoții, sentimente sugerate de fragmente muzicale însoțite de dans</p> <ul style="list-style-type: none"> - jocuri de exprimare mimică a reacției față de vizionarea unor fragmente muzicale însoțite de dans - jocuri de imitare a unor mișcări caracteristice animalelor pentru ilustrarea unui fragment muzical/coregrafic (de exemplu, imitarea grației lebedelor, ca în baletul vizionat, față de mișcarea greoaie a ursului) - stimularea exprimării spontane a unor reacții, emoții, sentimente față de scurte fragmente muzicale contrastante (de exemplu, Carnavalul animalelor de C. Saint Saens)

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>3.2. Exprimarea prin mișcări corporale a unor lucrări/fragmente muzicale</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>dansuri populare cu caracteristici diverse, cu manifestare individuală, pe perechi sau în grup</i> - <i>dansuri libere pe piese muzicale diverse</i> - <i>jocuri de recunoaștere și diferențiere a unor dansuri cunoscute</i> - <i>jocuri de mimare prin mișcare corporală/dans a unor povești scurte</i> 	<p>3.2. Diferențierea anumitor caracteristici (muzicale și de mișcare) în exprimarea prin dans</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>dansuri populare cu caracteristici diverse, cu manifestare individuală, pe perechi sau în grup</i> - <i>dansuri libere, de societate, moderne</i> - <i>jocuri de diferențiere a mișcărilor între dansuri lente/rapide, binare/ternare, individuale/colective</i> <p>3.3. Improvizarea unor melodii, asociate cu mișcări corporale</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>improvizarea unor melodii, plecând de la un grup de înălțimi de sunete date</i> - <i>improvizarea unor fragmente melodice, pe un ritm dat</i> - <i>generarea unui dans liber sau a altor elemente de mișcare (acompaniament prin percuție corporală, dirijat intuitiv) pe melodiile proprii, sau create de colegi</i> - <i>exprimarea liberă, creativă, cu ajutorul sunetelor și mișcării, față de o stare emoțională, impresie etc.</i> - <i>crearea unor fragmente melodico-ritmice simple, utilizând programe informatice</i> - <i>dezbaterea și aprecierea creațiilor colegilor și a celor proprii</i>

Conținuturi

Domenii	Clasa a III-a	Clasa a IV-a
Cântare vocală	Cântare vocală, în colectiv, în grupuri, individual Poziție, emisie naturală, ascultarea și preluarea tonului, semnal de debut, dicție, sincronizare cu colegii și/sau acompaniamentul	Cântare vocală, în colectiv, în grupuri, individual Poziție, emisie naturală, ascultarea și preluarea tonului, semnal de debut, dicție, sincronizare cu colegii și/sau acompaniamentul
Cântare instrumentală	Percuție corporală diversă Utilizarea de jucării muzicale, până la nivel de orchestră de jucării Cântare cu acompaniament realizat de cadrul didactic și/sau de copii (jucării, percuție corporală)	Percuție corporală diversă Utilizarea de jucării muzicale, instrumente muzicale simple până la nivel de ansamblu orchestral Cântare cu acompaniament realizat de cadrul didactic și/sau de copii (jucării, percuție corporală, instrumente muzicale)
Elemente de limbaj muzical	Melodia - diferențierea înălțimilor sunetelor, elemente de notație portativ, cheie sol, note de la do1 la do2 Legătura dintre text și melodie - strofa/refrenul Ritmul sunete lungi/scurte Timbrul sunete din mediul înconjurător, sunete muzicale vocale/instrumentale Dinamica (nuanțe) Genuri muzicale: folclorul copiilor, colinde, dansuri	Melodia - diferențierea înălțimilor sunetelor, elemente de notație portativ, cheie sol, note de la sol (octava mică) la sol2 <i>*alterații (diez, bemol, becar)</i> Legătura dintre text și melodie - strofa/refrenul Semnul de repetiție Ritmul valori de note (notă întreagă, doime, pătrime, optime) și pauze (de pătrime și optime), măsurile de 2, 3 și 4 timpi Timbrul sunete din mediul înconjurător, diferențierea tipurilor de voce umană (copil, femeie, bărbat), a anumitor instrumente muzicale Dinamica (nuanțe) Genuri muzicale: folclorul copiilor, colinde, dansuri, genuri clasice/de divertisment Elemente de formă strofă/refren, repetiție/schimbare
Mișcare pe muzică	Dansuri populare mișcări sugerate de ritm mișcări libere	Dansuri populare Dansuri de societate și moderne mișcări de tactare a măsurii mișcări sugerate de ritm, melodie, expresivitate mișcări libere

Suggerimenti per l'elenco delle canzoni e delle audizioni italiane

	III ^a elementare	IV ^a elementare
Elenco delle canzoni	<p>Cucu, cucu! – canto popolare italiano per bambini C'era una casa – canto italiano per bambini Papaveri e Papere - Mascheroni Per fare un albero, ci vuole un fiore – Sergio Endrigo Topolino, Topoletto La notte placida – Franz Xaver Gruber La pulce Canto natalizio Oh, albero!</p>	<p>L'inverno è già passato (Cu-cu, cu-cu!) Girotondo – Gianni Rodari Quando piove Ticche, tacche Se tu conosci Pulcinella Nella vecchia fattoria Oh, che bel castello! Canto della sera Un canto per Natale Oh, albero!</p>
• Audizioni	<ul style="list-style-type: none"> • „Tarantella” – danza italiana tradizionale • „Il mattino” – Edvard Grieg • „Il cavaliere selvaggio” – Robert Schumann • „Il contadino allegro” – Robert Schumann • „Sogno” – Robert Schumann • „Il cigno” – Camille Saint-Saens • „L'acquario” – Camille Saint-Saens • Menuet – Luigi Bocherini • „Le stagioni” – Antonio Vivaldi • „La Sinfonia dei giocattoli” – Leopold Mozart • „La piccola serenata” – Wolfgang Amadeus Mozart • „Canto da culla per il coro dei bambini” – Wolfgang Amadeus Mozart • „Il flauto magico” (frammenti – ad esempio per il timbro vocale) – Wolfgang Amadeus Mozart • „Pierino e il lupo” – (fiaba musicale - frammento) – Serghei Prokofiev • „Il volo del maggiolino” (miniatura strumentale) - Nikolai Rimsky-Korsakov • La Sinfonia nr.101 in Re maggiore „L'orologio” (seconda parte, frammento) – Joseph Haydn 	<ul style="list-style-type: none"> • „Tarantella” – danza italiana tradizionale • „Il mattino” – Edvard Grieg • „La Trota” – Franz Schubert • „La barcarola” – Franz Schubert • „Il cavaliere selvaggio” – Robert Schumann • „Il contadino allegro” – Robert Schumann • „Sogno” – Robert Schumann • „Il cigno” – Camille Saint-Saens • „L'acquario” – Camille Saint-Saens • „L'elefante” – „Il Carnevale degli animali” – Camille Saint-Saens • „Il volo del maggiolino” – Nikolai Rimsky-Korsakov • Magnificat – Johann Sebastian Bach • Menuet – Johann Sebastian Bach • Menuet – Luigi Bocherini • Menuet – Wolfgang Amadeus Mozart • Valzer – Johannes Brahms • „Il Danubio Azzurro” – Johann Strauss • „Le onde del Danubio” – Iosif Ivanovici • Le stagioni „L'Estate” – Antonio Vivaldi • „La Sinfonia dei giocattoli” – Leopold Mozart

	III ^a elementare	IV ^a elementare
	<ul style="list-style-type: none"> • Sinfonia nr.83 in Sol minore „La Gallina” (seconda parte, frammento) – Joseph Haydn • „Scene per bambini” (pianoforte) – Robert Schumann • L’uvertura al „Sogno di una notte d’estate” – Felix Mendelssohn-Bartholdy • „Il Danubio Azzurro” – Johann Strauss • „Le onde del Danubio” – Iosif Ivanovici • Canti di Natale 	<ul style="list-style-type: none"> • „Rondo per flauto e orchestra” – Wolfgang Amadeus Mozart • „Prova di concerto” (coro per bambini)¹ – Wolfgang Amadeus Mozart • „La piccola serenata” – Wolfgang Amadeus Mozart • „Canto da culla” – Wolfgang Amadeus Mozart • Sinfonia „L’orologio” – Joseph Haydn • Sinfonia „La sorpresa” (frammento) – Joseph Haydn • „Scene per bambini” (pianoforte) – Robert Schumann • Il “Coro dei cacciatori” – Carl Maria von Weber

Sugestii pentru repertoriul de cântece și audiții - traducere în limba română

	Clasa a III-a	Clasa a IV-a
Repertoriu de cântece	<p>Cucu, cucu - Cântec popular italian pentru copii A fost odată o casă Maci și rățuște - Mascheroni Pentru a face un pom, e nevoie de o floare – Sergio Endrigo Șoricel, șoricuț Noapte liniștită – Franz Xaver Gruber Puricele Colind O, brad frumos!</p>	<p>Iarna a trecut deja Hora – Gianni Rodari Când plouă Tic-tac Dacă îl cunoști pe Pulcinella La vechea fermă O, ce castel frumos! Cântec de seară Un colind de Crăciun O, brad frumos!</p>
Audiții	<ul style="list-style-type: none"> • Tarantella – dans italian tradițional • Dimineața – Edvard Grieg • Călărețul sălbatic – Robert Schumann • Țăranul vesel – Robert Schumann • Visare – Robert Schumann • Lebăda – Camille Saint-Saens 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarantella – dans italian tradițional • Dimineața – Edvard Grieg • Păstrăvul – Franz Schubert • Barcarola – Franz Schubert • Călărețul sălbatic – Robert Schumann • Țăranul vesel – Robert Schumann

¹ Culegere de cântece pentru clasele V – VIII, Ana Matora Ionescu, Lucia Pop, Vasile D. Nicolescu, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982.

	Clasa a III-a	Clasa a IV-a
	<ul style="list-style-type: none"> • Acvariul – Camille Saint-Saens • Menuet – Luigi Bocherini • Anotimpurile – Antonio Vivaldi • Simfonia jucăriilor – Leopold Mozart • Mica serenadă – Wolfgang Amadeus Mozart • Cântec de leagăn pentru cor de copii – Wolfgang Amadeus Mozart • Flautul fermecat (fragmente – ex. pentru timbrul vocal) – Wolfgang Amadeus Mozart • Petrică și lupul – (basm muzical-fragment) – Serghei Prokofiev • Zborul cărăbușului (miniatură instrumentală) – Nikolai Rimsky-Korsakov • Simfonia nr. 101 în Re major „Ceasornicul” (p.a II-a, fragment) – Joseph Haydn • Simfonia nr.83 în sol minor „Găina” (p.a II-a, fragment) – Joseph Haydn • Scene pentru copii (pian) – Robert Schumann • Uvertura la Visul unei nopți de vară – Felix Mendelssohn-Bartholdy • Dunărea Albastră (vals) – Johann Strauss • Valurile Dunării (vals) – Iosif Ivanovici • Colinde de Crăciun 	<ul style="list-style-type: none"> • Visare – Robert Schumann • Lebăda – Camille Saint-Saens • Acvariul – Camille Saint-Saens • Elefantul – „Carnavalul animalelor” – Camille Saint-Saens • Zborul cărăbușului – Nikolai Rimsky-Korsakov • Magnificat – Johann Sebastian Bach • Menuet – Johann Sebastian Bach • Menuet – Luigi Bocherini • Menuet – Wolfgang Amadeus Mozart • Vals – Johannes Brahms • Dunărea albastră – Johann Strauss • Valurile Dunării – Iosif Ivanovici • Anotimpurile „Vara” – Antonio Vivaldi • Simfonia jucăriilor – Leopold Mozart • Rondo pentru flaut și orchestră – Wolfgang Amadeus Mozart • Repetiție de concert (cor pentru copii) – Wolfgang Amadeus Mozart² • Mica serenadă – Wolfgang Amadeus Mozart • Cântec de leagăn – Wolfgang Amadeus Mozart • Simfonia „Ceasornicul” – Joseph Haydn • Simfonia „Surpriza” (fragm.) – Joseph Haydn • Scene pentru copii (pian) – Robert Schumann • Corul vânătorilor – Carl Maria von Weber

² Culegere de cântece pentru clasele V – VIII, Ana Matora Ionescu, Lucia Pop, Vasile D. Nicolescu, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982.

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul acestei discipline integrate.

Copilul va învăța, prin metode adecvate vârstei, ceea ce îi este necesar pentru dezvoltarea sa armonioasă la această etapă de vârstă și pentru a face față cu succes cerințelor școlare. Cadrul didactic va urmări sistematic realizarea de conexiuni între discipline, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală.

Programa școlară se adresează profesorilor. Proiectarea demersului didactic începe cu lectura personalizată a programei școlare, lectură realizată pe orizontală, în succesiunea următoare: competențe generale, competențe specifice, activități de învățare, conținuturi. Demersul permite să se răspundă succesiv la următoarele întrebări:

- În ce scop voi face? (identificarea competențelor)
- Cum voi face? (determinarea activităților de învățare)
- Ce conținuturi voi folosi? (selectarea conținuturilor)
- Cu ce voi face? (analiza resurselor)
- Cât s-a realizat? (stabilirea instrumentelor de evaluare)

Strategii didactice

Această etapă de școlaritate reprezintă un moment important pentru stimularea flexibilității gândirii, precum și a creativității elevului. În acest sens, cadrul didactic va insista pe trezirea interesului copilului pentru această disciplină și pe dezvoltarea încrederii în sine. Astfel, jocul didactic, cântul și dansul vor predomina, asigurând contextul pentru participarea activă, individuală și în grup, care să permită exprimarea liberă a propriilor idei și sentimente. De asemenea, accentul se va pune pe spontaneitatea și creativitatea ideilor/ mesajelor / manifestărilor copilului.

Cântarea vocală, cântarea instrumentală (cu jucării muzicale) și audiția muzicală sunt mijloacele esențiale de realizare a educației muzicale, fiecare dintre acestea fiind însoțită de mișcare.

Utilizarea instrumentelor muzicale este o opțiune condiționată de disponibilul școlii, dar și de cel personal al elevilor, cele mai accesibile fiind pianul electric (sau alte instrumente cu claviatură), blockflote, fluier, nai, instrumente de percuție precum tamburina, triunghiul, toba mică, mici marimbe.

În cazul unor elevi cu probleme de emisie sonoră sau de percepție deficitară (disfonie, afonie etc.), accentul se va pune pe parametrul ritmic al exprimărilor muzicale și pe mișcare. Astfel, prin participarea activă ca acompaniatori (prin instrumente muzicale simple, percuție corporală), sau prin dirijat în vederea coordonării, elevii respectivi se vor integra în grupul interpreților, contribuind la succesul manifestărilor colective, evitând marginalizarea, frica și reacțiile de respingere la adresa disciplinei.

Apariția noțiunilor de notație muzicală, gradual, permite copiilor conceptualizarea unor componente ale limbajului muzical și începerea descifrării unor elemente de text muzical (portativ, cheie, înălțimi și durate de note, alterații, durate de pauze). Această activitate reprezintă un început, o familiarizare cu noțiuni ce vor fi operaționale mai târziu. Capacitatea de utilizare a textelor muzicale se va dezvolta în anii de gimnaziu și liceu până la autonomie. Aspectele conceptuale se vor releva majoritar din practică, utilizând experiențele de cânt și dans, constituind un suport al activităților practice, majoritare, fără a deveni titluri de lecție, obiective principale în educarea copiilor la această vârstă.

Cântecul ocupă locul cel mai important în educația muzicală a copiilor, cu condiția ca ambitusul, linia melodică, structura ritmică, conținutul de idei și îmbinarea textului cu melodia să respecte capacitatea vocală și particularitățile de vârstă ale copiilor.

O cerință desprinsă din programă este aceea a utilizării în forme variate a jucăriilor muzicale, ceea ce reprezintă o contribuție la firescul, exuberanța, creativitatea și spontaneitatea copiilor în manifestarea lor muzicală.

Mișcarea pe muzică, la această vârstă, înseamnă:

- bătăi din palme, pe genunchi, pe piept etc.;
- pași egali, pe loc sau în deplasare;
- pași simpli de dans;
- ridicare ritmică pe vârfuri;
- mișcări ale brațelor, ale trunchiului;

- mișcări sugerate de textul cântecului (acțiuni, personaje);
- mînuirea jucăriilor muzicale;
- dirijat.

Propunerea programei de realizare a educației muzicale prin joc înseamnă asocierea mișcării, ca mijloc interpretativ specific copiilor, atât cu cântecul, cât și cu audiția. Această modalitate de lucru dă copilului bucuria unor manifestări spontane și originale pe muzică, acte menite să-i trezească în final interesul și atracția pentru muzică, încrederea în capacitatea sa de a opera cu muzica.

Competențele prevăzute de programă conduc demersul didactic de la receptare spre redare și apoi spre dezvoltarea creativității, atât în ceea ce privește repertoriul de cântece, corelarea muzicii cu mișcarea, cât și elementele de limbaj muzical. Modalitățile de lucru propuse sunt menite să dezvolte abilitățile creative ale copiilor, abilități care să poată fi transferate într-o varietate de contexte educative.

Evaluarea reprezintă o componentă intrinsecă a predării și învățării. Se recomandă cu prioritate abordarea modernă a evaluării din perspectiva utilității acesteia pentru activitatea de învățare. În acest context, sunt adecvate metode precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, urmărind progresul personal, autoevaluarea, realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile copiilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini, în contexte firești, sincretice, adaptate vârstei. De asemenea, evaluarea orientează cadrul didactic în reglarea strategiilor de predare, pentru o mai bună adecvare la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către copii în contexte nonformale sau informale. Evoluția copilului va fi înregistrată, comunicată și discutată cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui copil.

Prin accentul pus pe exprimarea liberă, pe creativitate, prin manifestările artistice ce rezultă din activitățile de învățare, disciplina *Muzică și mișcare* constituie un element de suport în ceea ce privește succesul școlar, creșterea satisfacției elevilor, dar și privitor la legătura școlii cu mediul familial. În același timp, această disciplină oferă ocazia descoperirii și încurajării aptitudinilor artistice ale copiilor.

Grupul de lucru

Anne - Marie IACOB	Liceul Teoretic „Dante Alighieri”
Iunia Corina MIRCESCU	Liceul Teoretic „Dante Alighieri”
Carmen Maria YILDIRIM	Liceul Teoretic „Dante Alighieri”

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

**Programa școlară
pentru disciplina**

MUZICĂ ȘI MIȘCARE

**pentru școlile și secțiile cu predare în limba
neogreacă**

CLASELE a III-a - a IV-a

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina *Muzică și mișcare pentru școlile și secțiile cu predare în limba neogreacă* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele a III-a – a IV-a din învățământul primar, înscriindu-se în categoria disciplinelor abordate integrat. Situată la intersecția ariilor curriculare *Arte și Educație fizică, sport și sănătate*, această disciplină este prevăzută în planul-cadru de învățământ cu un buget de timp de 1 oră /săptămână.

Programa disciplinei *Muzică și mișcare* este elaborată potrivit unui nou model de proiectare curriculară, centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul primar. Din perspectiva disciplinei de studiu, orientarea demersului didactic pornind de la competențe permite accentuarea scopului pentru care se învață și a dimensiunii acționale în formarea personalității elevului.

Muzica joacă un rol important în viața oamenilor. Aproape că nu există om care să nu agreeze muzica, care să nu asculte zilnic, voit sau involuntar, muzică.

La vârsta de mic școlar, activitățile muzicale formează impresii, trezesc interesul pentru muzică, contribuie la formarea gustului muzical și stimulează simțul estetic, imaginația și creativitatea, dezvoltând auzul muzical al copiilor, simțul ritmic și memoria muzicală. Mișcarea armonioasă ce izvorăște din ritmul cântecelor pentru copii, favorizează dezvoltarea unei culturi a mișcării. La această vârstă, cântarea este în strânsă legătură cu mișcarea, cele două dezvoltându-se prin efectul reciproc. Disciplina *Muzică și mișcare* dezvoltă sensibilitatea, siguranța de sine, autodisciplina, concentrarea și relaționarea pozitivă cu ceilalți.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Muzică și mișcare* jalonează achizițiile de cunoaștere ale elevului pentru întregul ciclu primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării constituie elemente de bază ale celor două domenii integrate, mijloace informaționale prin care se urmărește realizarea competențelor. Astfel, ele sunt grupate pe următoarele domenii:

- Cântare vocală
- Cântare instrumentală
- Elemente de limbaj muzical
- Mișcare pe muzică

Sugestiile metodologice includ recomandări de strategii didactice și elemente de evaluare continuă. Pornind de la competențele generale, sunt analizate strategiile de formare care contribuie predominant la realizarea acestora.

Disciplina *Muzică și mișcare* își păstrează caracterul de noutate în raport cu disciplinele studiate până în prezent în învățământul primar, prin caracterul său integrat. Principalele motive care au determinat abordarea integrată a acestei discipline sunt următoarele:

- învățarea holistică la această vârstă are mai multe șanse să fie interesantă pentru elevi, fiind mai apropiată de universul lor de cunoaștere;
- contextualizarea învățării prin referirea la realitatea înconjurătoare sporește profunzimea înțelegerii conceptelor și a procedurilor utilizate;
- abordarea integrată permite folosirea mai eficientă a timpului didactic și mărește flexibilitatea interacțiunilor;
- asocierea muzicii cu mișcarea este, pe de o parte, adecvată particularităților de vârstă ale copiilor, iar pe de altă parte are valențe pedagogice în sfera sprijinirii dezvoltării fizice

armonioase, a coordonării motrice, a dezvoltării simțului estetic, a dezvoltării afective și a dezvoltării intelectuale.

Asocierea muzicii și a mișcării la nivelul curriculumului oficial prezintă câteva avantaje, prezentate mai jos:

- Stimulează manifestarea expresivă a elevului. De la cea mai fragedă vârstă, reacția spontană și naturală a copilului este mișcarea. Respectând acest specific, combinarea audiției și a cântecului cu mișcarea este pe deplin motivată, asigurându-se prin aceasta o practică muzicală tip joc, consonantă cu caracterul sincretic al activității școlarului mic.
- Reduce diferența contraproductivă între școală și viață. Elevul este motivat în spațiul școlar să învețe prin contactul cu un mediu prietenos, care îi valorifică exprimarea personală și creativă.
- Pune bazele învățării conceptelor muzicale la nivel elementar într-o manieră intuitivă, accesibilă.

Prezenta programă școlară propune o ofertă flexibilă, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește astfel realizarea unui demers didactic personalizat, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev.

După ce în primii trei ani (clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a), disciplina *Muzică și mișcare* a vizat un parcurs educativ specific etapei intuitive, ca primă etapă în realizarea educației muzicale, în clasele a treia și a patra se intră treptat în etapa notației muzicale, cu elemente de notație a înălțimilor, apoi și ale duratelor, urmărindu-se conștientizarea utilizării anumitor parametri sonori.

Construcția în spirală a programei permite, pe baza experienței acumulate, exprimarea evolutivă prin cânt și prin dans, cu accentuarea dimensiunilor afectiv-atitudinale și acționale ale formării personalității elevilor.

Elementele de conținut marcate prin asterisc (*) și corp de literă italic constituie recomandări pentru cadrul didactic, pe care le poate utiliza în timpul aflat la dispoziția sa, din bugetul total de timp alocat disciplinei.

Competențe generale

- 1. Receptarea unor cântece pentru copii și a unor elemente simple de limbaj muzical**
- 2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei**
- 3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării, individual sau în grup**

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea unor cântece pentru copii și a unor elemente simple de limbaj muzical

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>1.1. Receptarea unor cântece din folclorul copiilor, colinde, a unor lucrări accesibile din patrimoniul cultural, cu sesizarea unor diferențe</p> <ul style="list-style-type: none"> - audierea unor piese muzicale de mici dimensiuni, cu observarea unor diferențieri de expresivitate, tempo (lent/rapid), aspecte dinamice și timbrale - vizionarea unor spectacole, fragmente de concerte (în sala de spectacol sau pe internet), de exemplu, Prokofiev - Petrică și lupul - vizionarea unor desene animate cu suport muzical (de exemplu, Disney – Fantasia 1940 – Simfonia a șasea, Pastorală, de Beethoven) <p>1.2. Sesizarea diferențelor de înălțime și durată între sunete, în audiția unor fragmente muzicale</p> <ul style="list-style-type: none"> - audierea unor cântece de mică dificultate, cu observarea direcției înălțimilor - audierea unor cântece de mică dificultate, cu observarea diferențelor între durate <p>1.3. Corelarea înălțimilor de note cu notația muzicală</p> <ul style="list-style-type: none"> - audiție și învățare a cântecului notelor („Do, e-o doamnă prea frumoasă”) - exersarea notației înălțimilor, cu utilizarea noțiunilor de portativ, cheie de sol, înălțimi de note de la do1 la do2 - jocuri de recunoaștere a înălțimilor de note deja scrise 	<p>1.1. Receptarea unor cântece din folclorul copiilor, colinde, a unor lucrări accesibile din patrimoniul cultural, cu sesizarea unor diferențe de natură muzicală și de mișcare corporală/scenică</p> <ul style="list-style-type: none"> - audierea unor piese muzicale, cu observarea unor diferențieri de gen, expresivitate, tempo (lent/rapid), măsură (binară/ternară), ritm, aspecte dinamice și timbrale - vizionarea unor desene animate cu suport muzical (de exemplu: Disney – Fantasia 2000 – Beethoven, Respighi) - vizionarea unor spectacole de muzică și balet (în sala de spectacol sau pe internet) - exprimarea unor păreri personale față de lucrările audiate/vizionate <p>1.2. Corelarea înălțimilor de sunete și a valorilor de note și pauze cu notația muzicală</p> <ul style="list-style-type: none"> - audiție și urmărire pe portativ a notelor și pauzelor unor cântece simple, cu textul muzical în față, urmărind cu degetul pe hârtie sau pe tablă succesiunea de înălțimi de sunete și valori de note și pauze - exersarea notației înălțimilor, cu utilizarea noțiunilor de portativ, cheie (de sol), înălțimi de note de la sol (octava mică) la Sol2, alterații - exersarea notației duratelor, cu utilizarea noțiunilor de valori de note (notă întreagă, doime, pătrime, optime), respectiv de pauze (pătrime, optime) - jocuri de recunoaștere a înălțimilor și valorilor de note deja scrise - jocuri de diferențiere a duratelor prin mișcări (de exemplu, diferențierea pătrimilor și optimilor din cântecul „Melc, melc” într-un pas mare și doi pași mici) <p>1.3. Sesizarea în cadrul cântecelor, a unor elemente de formă (repetiție/schimbare, alternanță strofă/refren)</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții și jocuri ce servesc separării cântecelor în strofe și comparării lor - jocuri de recunoaștere a refrenului în audiția unor cântece

2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>2.1. Cântarea individuală, în mici grupuri, în colectiv, cu asocierea unor elemente de mișcare și a acompaniamentului instrumental</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretarea vocală a cântecelor, cu utilizarea percuției corporale - a aplauzelor ritmice, a bătutului din picior - jocuri interpretative muzicale - dialog solist/cor sau între grupuri, ștafetă, împărțirea sarcinilor și diferențierea mișcărilor (cântarea melodiei/acompaniament, ritmul melodiei/măsură) - acompanierea cântecelor cu orchestra de jucării muzicale, percuție corporală <p>2.2. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor în însușirea unor cântece</p> <ul style="list-style-type: none"> - exersarea citirii înălțimilor sunetelor din fragmente de melodii cunoscute - jocuri de citire a înălțimilor sunetelor unor melodii simple în ștafetă - joc de poziționare a corpului în funcție de înălțimile sunetelor 	<p>2.1. Cântarea individuală, în mici grupuri, în colectiv, însoțită de elemente de mișcare cu diferențieri expresive</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretarea vocală a cântecelor cu diferențieri expresive datorate nuanțelor, tempo-ului, dar și sugestiilor mimice, unor gesturi coregrafice sugestive - jocuri interpretative muzicale - dialog solist/cor sau între grupuri, ștafetă, împărțirea sarcinilor și diferențierea mișcărilor (cântarea melodiei/acompaniament, ritmul melodiei/metru) - acompanierea cântecelor cu orchestra de jucării muzicale, instrumente muzicale, percuție corporală - realizarea unor momente sincretice, prin îmbinarea textului, muzicii și mișcării scenice (inclusiv a dansului), de exemplu, scurte scenete <p>2.2. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor și valorilor ritmice ale notelor și pauzelor pentru însușirea unor cântece</p> <ul style="list-style-type: none"> - exersarea citirii unor fragmente de melodii cunoscute, mai întâi a înălțimilor, apoi a duratelor, apoi prin corelarea celor doi parametri sonori - exersarea scrierii unor melodii simple, deja cunoscute

3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării, individual sau în grup

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>3.1. Manifestarea unor reacții, emoții, sentimente sugerate de fragmente muzicale</p> <ul style="list-style-type: none"> - jocuri de mimare a unor atitudini corespunzătoare expresivității fragmentului muzical audiat - joc de alegere a unor măști în funcție de expresivitatea muzicii audiate - stimularea exprimării spontane a unor reacții, emoții, sentimente față de scurte fragmente muzicale contrastante (de exemplu, desene animate adecvate vârstei) 	<p>3.1. Manifestarea unor reacții, emoții, sentimente sugerate de fragmente muzicale însoțite de dans</p> <ul style="list-style-type: none"> - jocuri de exprimare mimică a reacției față de vizionarea unor fragmente muzicale însoțite de dans - jocuri de imitare a unor mișcări caracteristice animalelor pentru ilustrarea unui fragment muzical/coregrafic (de exemplu, imitarea grației lebedelor, ca în baletul vizionat, față de mișcarea greoaie a ursului) - stimularea exprimării spontane a unor reacții, emoții, sentimente față de scurte fragmente muzicale contrastante (de exemplu, Carnavalul animalelor de C. Saint Saens)

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>3.2. Exprimarea prin mișcări corporale a unor lucrări/fragmente muzicale</p> <ul style="list-style-type: none"> - dansuri populare cu caracteristici diverse, cu manifestare individuală, pe perechi sau în grup - dansuri libere pe piese muzicale diverse - jocuri de recunoaștere și diferențiere a unor dansuri cunoscute - jocuri de mimare prin mișcare corporală/dans a unor povești scurte 	<p>3.2. Diferențierea anumitor caracteristici (muzicale și de mișcare) în exprimarea prin dans</p> <ul style="list-style-type: none"> - dansuri populare cu caracteristici diverse, cu manifestare individuală, pe perechi sau în grup - dansuri libere, de societate, moderne - jocuri de diferențiere a mișcărilor între dansuri lente/rapide, binare/ternare, individuale/colective <p>3.3. Improvizarea unor melodii, asociate cu mișcări corporale</p> <ul style="list-style-type: none"> - improvizarea unor melodii, plecând de la un grup de înălțimi de sunete date - improvizarea unor fragmente melodice, pe un ritm dat - generarea unui dans liber sau a altor elemente de mișcare (acompaniament prin percuție corporală, dirijat intuitiv) pe melodiile proprii, sau create de colegi - exprimarea liberă, creativă, cu ajutorul sunetelor și mișcării, față de o stare emoțională, impresie etc. - crearea unor fragmente melodico-ritmice simple, utilizând programe informatice - dezbateră și aprecierea creațiilor colegilor și a celor proprii

Conținuturi

Domenii	Clasa a III-a	Clasa a IV-a
Cântare vocală	Cântare vocală, în colectiv, în grupuri, individual Poziție, emisie naturală, ascultarea și preluarea tonului, semnal de debut, dicție, sincronizare cu colegii și/sau acompaniamentul	Cântare vocală, în colectiv, în grupuri, individual Poziție, emisie naturală, ascultarea și preluarea tonului, semnal de debut, dicție, sincronizare cu colegii și/sau acompaniamentul
Cântare instrumentală	Percuție corporală diversă Utilizarea de jucării muzicale, până la nivel de orchestră de jucării Cântare cu acompaniament realizat de cadrul didactic și/sau de copii (jucării, percuție corporală)	Percuție corporală diversă Utilizarea de jucării muzicale, instrumente muzicale simple până la nivel de ansamblu orchestral Cântare cu acompaniament realizat de cadrul didactic și/sau de copii (jucării, percuție corporală, instrumente muzicale)
Elemente de limbaj muzical	Melodia - diferențierea înălțimilor sunetelor, elemente de notație portativ, cheie sol, note de la do1 la do2 Legătura dintre text și melodie - strofa/refrenul Ritmul sunete lungi/scurte Timbrul sunete din mediul înconjurător, sunete muzicale vocale/instrumentale Dinamica (nuanțe) Genuri muzicale: folclorul copiilor, colinde, dansuri	Melodia - diferențierea înălțimilor sunetelor, elemente de notație portativ, cheie sol, note de la sol (octava mică) la sol2 <i>*alterații (diez, bemol, becar)</i> Legătura dintre text și melodie - strofa/refrenul Semnul de repetiție Ritmul valori de note (notă întregă, doime, pătrime, optime) și pauze (de pătrime și optime), măsurile de 2, 3 și 4 timpi Timbrul sunete din mediul înconjurător, diferențierea tipurilor de voce umană (copil, femeie, bărbat), a anumitor instrumente muzicale Dinamica (nuanțe) Genuri muzicale: folclorul copiilor, colinde, dansuri, genuri clasice/de divertisment Elemente de formă strofă/refren, repetiție/schimbare
Mișcare pe muzică	Dansuri populare românești și grecești mișcări sugerate de ritm mișcări libere	Dansuri populare românești și grecești Dansuri de societate și moderne mișcări de tactare a măsurii mișcări sugerate de ritm, melodie, expresivitate mișcări libere

Sugestii pentru repertoriul de cântece, dansuri și audiții (cântece, dansuri și audiții propuse și preluate în limba neogrecă / limba română)

	Τρίτη Τάξη Δημοτικού	Τέταρτη Τάξη Δημοτικού
Προτεινόμενα Τραγούδια	<p>«Του Αλέξη» (δημοτικό τραγούδι για το 1821) «Σαλιγκάρι» - Στίχοι, μουσική: Πολυξένη Ματέυ «Παρέλαση»-Στίχοι:P. Δερέμπτη, Μουσική: Κ. Πατσαντζόπουλος «Χιόνι, χιόνι, χιόνισε» - Δημοτικό κείμενο, μουσική: Π. Ματέυ «Απ' τα ψηλά στα χαμηλά!» - Στίχοι, μουσική: Ν. Ατέσογλου</p> <p>Ελληνικά Παραδοσιακά Τραγούδια: «Βγαίνει η βαρκούλα» «Ξεκινά μια ψαροπούλα» «Όταν θα πάω κυρά μου στο παζάρι» «Θαλασσάκι μου» Ελληνικά και Ρουμανικά Κάλαντα</p>	<p>«Αν όλα τα παιδιά της γης» - μουσική: Λουκιανός Κηλαηδόνης, στίχοι: Ζωρζ Σαρρή «Τράτα» - Δημοτικό από τα Μέγαρα «Μια ωραία πεταλούδα» – Δημοτικό τραγούδι «Τα παιδιά ζωγραφίζουν στους τοίχους» - Δημοτικό τραγούδι</p> <p>Ελληνικά Παραδοσιακά Τραγούδια: «Γύρο, γύρο όλοι, στη μέση ο Μανόλη» «Η μικρή Ελένη καθετα και κλάει» «Η γιαγιά μας η καλή» «Φεγγαράκι μου λαμπρό» « Αστεράκι μου μικρό» «Μήλο μου κόκκινο» Ελληνικά και Ρουμανικά Κάλαντα</p>
Προτεινόμενοι Παραδοσιακοί Ελληνικοί Χοροί	<p>Καλαματιανό Συρτός Στα τρία Κοφτό Παλαμάκια Ποδαράκια Hora Dobrogeană</p>	<p>Καλαματιανά Τσίτσιρας Συρτά από διάφορες περιοχές Χασαποσέβικο Χασάπικο πολιτικό Dansuri tradiționale românești</p>
Избор композиција за слушање	<p>Antonio Vivaldi – Anotimpurile Georg Friedrich Handel – Muzica apelor Joseph Haydn – Simfonia Surpriza Wolfgang Amadeus Mozart - Mica serenadă Ludwig van Beethoven – Pentru Eliza Robert Schumann – Scene pentru copii Serghei Prokofiev – Petrică și lupul S. St. Mocrașnic - Il Rukovet Vizionare filme animate muzicale – Disney Fantasia Mikis Theodorakis –Zorbas</p>	<p>Joseph Haydn - Simfonia copiilor Piotr Ilici Ceaikovski - Valsul florilor (din baletul Spărgătorul de nuci) Wolfgang Amadeus Mozart – Simfonia nr. 41 Ludwig van Beethoven - Simfonia a V-a Nikolai Rimski-Korsakov – Zborul cărăbușului Frederic Chopin – preludii, Polka pizzicato Johannes Brahms – Dansuri ungare Johann Strauss – Valsuri Wolfgang Amadeus Mozart - Marșul turcesc George Enescu - Melodie din Rapsodia română nr.1 Vizionare filme animate muzicale – Disney Fantasia Vizionare balet (Piotr Ilici Ceaikovski – Frumoasa din pădurea adormită, Lacul lebedelor, Spărgătorul de nuci)</p>

	Τρίτη Τάξη Δημοτικού	Τέταρτη Τάξη Δημοτικού
		Mikis Theodorakis - Ilektra

Sugestii pentru repertoriul de cântece, dansuri și audiții (cântece, dansuri și audiții propuse și preluate în limba neogrecă / limba română) - traducere în limba română

	Clasa a III-a	Clasa a IV-a
Repertoriu de cântece	<p>„Lui Alexi” (cântec popular despre revoluția de la 1821) „Salingari” – muzica și versurile Polixeni Matei Parelasi – muzica: R. Derebei, versurile: K. Patsantzopoulos „Hioni, Hioni, Hionise” – cântec popular, muzica: Polixeni Matei „De sus jos” – muzica și versurile: N. Atesoglou</p> <p>Cântece din folclorul grecesc: „Iese barca la plimbare” „Cântec insular” „Când mă voi duce doamna mea în bazar”</p> <p>„Marea mea” Colinde grecești și românești</p>	<p>„Dacă toți copiii pământului” – muzica Loukianos Kilaidonis, versurile: George Sarri Trata – Cântec popular din Megara „Un fluturaș frumos” – cântec popular „Copiii desenează pe pereți” – cântec popular</p> <p>Cântece din folclorul grecesc: „Toți în cerc, Manolis în mijloc” „Micuța Eleni stă și plânge” „Bunica noastră cea bună” „Luna mea strălucitoare” „Steaua mea mică” „Mărul meu cel roșu” Colinde grecești și românești</p>
Dansuri populare tradiționale grecești și românești	Kalamatiano Sirtos Sta Tria Kofto Palamakia Podarakia Hora Dobrogeană	Kalamatiana Tsitsiras Sirta din diferite zone ale Elladei. Hasaposerviko Hasapiko Politiko Dansuri tradiționale românești
Audiții	Antonio Vivaldi – Anotimpurile Georg Friedrich Handel – Muzica apelor Joseph Haydn – Simfonia Surpriza Wolfgang Amadeus Mozart - Mica serenadă Ludwig van Beethoven – Pentru Eliza Robert Schumann – Scene pentru copii Serghei Prokofiev – Petrică și lupul S. St. Mocranjac - Il Rukovet	Joseph Haydn - Simfonia copiilor Piotr Ilici Ceaikovski - Valsul florilor (din baletul Spărgătorul de nuci) Wolfgang Amadeus Mozart – Simfonia nr. 41 Ludwig van Beethoven - Simfonia a V-a Nikolai Rimski-Korsakov – Zborul cărăbușului Frederic Chopin – preludii, Polka pizzicato Johannes Brahms – Dansuri ungare

	Clasa a III-a	Clasa a IV-a
	Vizionare filme animate muzicale – Disney Fantasia Mikis Theodorakis –Zorbas	Johann Strauss – Valsuri Wolfgang Amadeus Mozart - Marșul turcesc George Enescu - Melodie din Rapsodia română nr.1 Vizionare filme animate muzicale – Disney Fantasia Vizionare balete (Piotr Ilici Ceaikovski – Frumoasa din pădurea adormită, Lacul lebedelor, Spărgătorul de nuci) Mikis Theodorakis - Ilektra

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul acestei discipline integrate.

Copilul va învăța, prin metode adecvate vârstei, ceea ce îi este necesar pentru dezvoltarea sa armonioasă la această etapă de vârstă și pentru a face față cu succes cerințelor școlare. Cadrul didactic va urmări sistematic realizarea de conexiuni între discipline, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală.

Programa școlară se adresează profesorilor. Proiectarea demersului didactic începe cu lectura personalizată a programei școlare, lectură realizată pe orizontală, în succesiunea următoare: competențe generale, competențe specifice, activități de învățare, conținuturi. Demersul permite să se răspundă succesiv la următoarele întrebări:

- În ce scop voi face? (identificarea competențelor)
- Cum voi face? (determinarea activităților de învățare)
- Ce conținuturi voi folosi? (selectarea conținuturilor)
- Cu ce voi face? (analiza resurselor)
- Cât s-a realizat? (stabilirea instrumentelor de evaluare)

Strategii didactice

Această etapă de școlaritate reprezintă un moment important pentru stimularea flexibilității gândirii, precum și a creativității elevului. În acest sens, cadrul didactic va insista pe trezirea interesului copilului pentru această disciplină și pe dezvoltarea încrederii în sine. Astfel, jocul didactic, cântul și dansul vor predomina, asigurând contextul pentru participarea activă, individuală și în grup, care să permită exprimarea liberă a propriilor idei și sentimente. De asemenea, accentul se va pune pe spontaneitatea și creativitatea ideilor/ mesajelor / manifestărilor copilului.

Cântarea vocală, cântarea instrumentală (cu jucării muzicale) și audiția muzicală sunt mijloacele esențiale de realizare a educației muzicale, fiecare dintre acestea fiind însoțită de mișcare.

Utilizarea instrumentelor muzicale este o opțiune condiționată de disponibilul școlii, dar și de cel personal al elevilor, cele mai accesibile fiind pianul electric (sau alte instrumente cu claviatură), blockflote, fluier, nai, instrumente de percuție precum tamburina, triunghiul, toba mică, mici marimbe.

În cazul unor elevi cu probleme de emisie sonoră sau de percepție deficitară (disfonie, afonie etc.), accentul se va pune pe parametrul ritmic al exprimărilor muzicale și pe mișcare. Astfel, prin participarea activă ca acompaniatori (prin instrumente muzicale simple, percuție corporală), sau prin dirijat în vederea coordonării, elevii respectivi se vor integra în grupul interpreților, contribuind la succesul manifestărilor colective, evitând marginalizarea, frica și reacțiile de respingere la adresa disciplinei.

Apariția noțiunilor de notație muzicală, gradual, permite copiilor conceptualizarea unor componente ale limbajului muzical și începerea descifrării unor elemente de text muzical (portativ, cheie, înălțimi și durate de note, alterații, durate de pauze). Această activitate reprezintă un început, o familiarizare cu noțiuni ce vor fi operaționale mai târziu. Capacitatea de utilizare a textelor muzicale se va dezvolta în anii de gimnaziu și liceu până la autonomie. Aspectele conceptuale se vor releva majoritar din practică, utilizând experiențele de cânt și dans, constituind un suport al activităților practice, majoritare, fără a deveni titluri de lecție, obiective principale în educarea copiilor la această vârstă.

Cântecul ocupă locul cel mai important în educația muzicală a copiilor, cu condiția ca ambitusul, linia melodică, structura ritmică, conținutul de idei și îmbinarea textului cu melodia să respecte capacitatea vocală și particularitățile de vârstă ale copiilor.

O cerință desprinsă din programă este aceea a utilizării în forme variate a jucăriilor muzicale, ceea ce reprezintă o contribuție la firescul, exuberanța, creativitatea și spontaneitatea copiilor în manifestarea lor muzicală.

Mișcarea pe muzică, la această vârstă, înseamnă:

- bătăi din palme, pe genunchi, pe piept etc.;
- pași egali, pe loc sau în deplasare;
- pași simpli de dans;
- ridicare ritmică pe vârfuri;
- mișcări ale brațelor, ale trunchiului;

- mișcări sugerate de textul cântecului (acțiuni, personaje);
- mânuirea jucăriilor muzicale;
- dirijat.

Propunerea programei de realizare a educației muzicale prin joc înseamnă asocierea mișcării, ca mijloc interpretativ specific copiilor, atât cu cântecul, cât și cu audiția. Această modalitate de lucru dă copilului bucuria unor manifestări spontane și originale pe muzică, acte menite să-i trezească în final interesul și atracția pentru muzică, încrederea în capacitatea sa de a opera cu muzica.

Competențele prevăzute de programă conduc demersul didactic de la receptare spre redare și apoi spre dezvoltarea creativității, atât în ceea ce privește repertoriul de cântece, corelarea muzicii cu mișcarea, cât și elementele de limbaj muzical. Modalitățile de lucru propuse sunt menite să dezvolte abilitățile creative ale copiilor, abilități care să poată fi transferate într-o varietate de contexte educative.

Evaluarea reprezintă o componentă intrinsecă a predării și învățării. Se recomandă cu prioritate abordarea modernă a evaluării din perspectiva utilității acesteia pentru activitatea de învățare. În acest context, sunt adecvate metode precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, urmărind progresul personal, autoevaluarea, realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile copiilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini, în contexte firești, sincretice, adaptate vârstei. De asemenea, evaluarea orientează cadrul didactic în reglarea strategiilor de predare, pentru o mai bună adecvare la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către copii în contexte nonformale sau informale. Evoluția copilului va fi înregistrată, comunicată și discutată cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui copil.

Prin accentul pus pe exprimarea liberă, pe creativitate, prin manifestările artistice ce rezultă din activitățile de învățare, disciplina *Muzică și mișcare* constituie un element de suport în ceea ce privește succesul școlar, creșterea satisfacției elevilor, dar și privitor la legătura școlii cu mediul familial. În același timp, această disciplină oferă ocazia descoperirii și încurajării aptitudinilor artistice ale copiilor.

Grupul de lucru

Codruț Dumitrache	Liceul Teoretic Bulgar „Hristo Botev”
-------------------	---------------------------------------